

Koláč pre Henryho

Uprene sledoval náter na stene. Odlupoval sa na viacerých miestach a jeho celistvosť bola narušovaná vplyvom času bez starostlivosti ľudských rúk.

Jeho ruky sa venovali drevenému stolíku, rytmicky poklepkával prstami po povrchu. Nožičky stolíka sa jemne kývali zo strany na stranu pod tónami melódie predstavujúcimi zvučku z reklamy v televízii, ktorú si zapamätal pri jej mimovoľnom sledovaní. Utkvelá zvučka niekde z hĺbky jeho pamäte bola jediným zvukom v inak hlbokom tichu podzemnej miestnosti.

V útrobach tela, kde sídlila jeho krehká duša, cítil samotu napriek tomu, že nebol sám. Zo samoty mal strach, bál sa jej podstaty. Rokmi sa jej naučil vyhýbať.

“Nemôžem to matke urobiť. Dnes predsa piekla jablkový koláč.”

V nose sa mu rozliehala lahodná vôňa obľúbeného zákusku, ktorý sa mu spájal s detstvom. S dobou, keď bol ešte malým chlapcom a starosti dospelých sa mu zdali povrchné. Na sklonku dospelosti bol v dospeláckych ťažkostiach až po uši namočený. Skrátili mu detstvo a obrali ho o dni bezstarostnej radosti z bytia, mal pocit, že sa topí v problémoch a nevedel sa odraziť od bahnitého dna, vynoriť sa a nadýchnuť. Dusil sa, naberal do pľúc vodu namiesto životadárneho kyslíka. Predstava koláča a jeho chuť na jazyku ho upokojovala. Srdce mu bilo pomalšie aspoň na chvíľu. Sen z dávnej minulosti odišiel, tak rýchlo ako prišiel.

“Matka ťa nechápe a nikdy ťa nechápala. Mala plno iných starostí. Veď to vieš. Jej koláč ti môže byť ukradnutý, tak ako si jej bol ukradnutý ty v dobe, keď si ju najviac potreboval.”

Slová sa odrážali od steny k stene, nie od tých pivničných, ale od stien jeho mysle. Rozoberal ich, hľadal v nich pravdu, alebo lož. Môže tomu veriť? Naozaj ho mama neľúbi? Na Henryho srdce sadal strach a prinášal so sebou beznádej.

Vytiahol z vrecka na džínsoch krabičku cigariet jeho obľúbenej a dostupnej značky, ktorú si mohol dovoliť z toho mála peňazí, čo mal. O Henryho zdravie sa staral ten istý lekár už od jeho narodenia a nebol by rád, keby videl, že fajčí stále častejšie. Teraz tu nebol a Henry si vložil jednu z cigariet do vyschnutých pier. Zvyšné odložil späť na ich miesto v tesnom vrečku, budú tam patriť, dokiaľ ich nevystrieda nová škatuľka.

Pripálil si koniec cigarety benzínovým zapalovačom a na moment ucítil vôňu jeho náplne. Ďalšia spomienka. Tentoraz na otca, ktorý mu kovový zapalovač s vygravírovanými iniciálmi I.F. daroval, keď ešte žil. Nič viac mu po ňom nezostalo.

Jeho otec nebol mŕtvy v pravom zmysle slova. Mŕtvy bol pre Henryho a jeho matku. Dávno sa s ním rozlúčili, viac v ich životoch nefiguroval, neexistoval, nezohrával žiadnu rolu.

Vtiahol do pľúc škodlivé látky a vyfúkol obláčik namodralého dymu, ktorý stúpал k stropnej lampe, kde sa nakoniec rozplynul. Skončilo sa jeho putovanie Henryho malým vesmírom. Keby sa mohol rozplynúť ako dym, zžiť sa so vzduchom, keby sa mohol stať neviditeľný, umrieť. Všetko by bolo bývalo ľahšie bez strachu z neznáma, z toho, čo príde po smrti, ak vôbec niečo príde. Tým si nebol istý.

“Piekla ho pre mňa. Vždy to robila, aby som bol šťastný. Utierala dlaňou z cesta prebytočnú múku, rovako ako slzy z mojej tváre, čo po nej stekali. Nikdy mi nič zlé nespravila. Mám pocit, že ma ľúbi, že ma miluje.”

“Keby ťa milovala, tak by si nebol zavrený v pivnici! Je to jej vina Henry. Pani Floriánová je pred susedkami milá pani, ale ona môže za tú skazu, ktorú v sebe nosíš.”

Zjavila sa mu, stojaca priamo pred nim. Vyzerala ako skutočná. Mala na sebe svoje obľúbené šaty so vzormi lúčnych kvetov, modro-zelené ako farba jej očí. Účes podľa starej módy držal pokope čokoládové vlasy rôznych odtieňov hnedej, prelievali sa v ňom kučery, staré dedičstvo rodiny Floriánovcov. Výraz tváre mala prísny. Jeho pomocou karhala jeden z Henryho nespočetných detských výstreľkov. Napriek pivničnej zatuchline cítil jej parfém. Vôňa ruží a mamina hebká pokožka ho vábili späť do šťastných dní plných drobných malicherností.

“Mama...” ticho zašepkal a niečo v jeho hlase zostalo nevyslovené, nezmohol sa na ďalšie slová, ktoré by stvorili vetu v plnej kráse.

Nebol žiadny kúzelník, ale chcel vrátiť mamin obraz naspäť, aby sa s ňou mohol konečne úprimne porozprávať. No pred sebou mal len plesnivú stenu ako dôkaz, že život sa dá žiť aj v nepriaznivých podmienkach.

“Skryla sa pred tebou, uzavrela do kníh a tvoje volania o pomoc nevnímala. Prečo čakáš, že to teraz bude iné? Dúfal som, že z naivity si už vyrástol. Alebo som sa mýlil?”

Hlas ho prerušil, keď sa ju pokúšal privolať. Nenávidel ho za to a nenávidel seba za to, že ho počúval. Dnes v noci bol ten hlas, ale silnejší ako kedykoľvek predtým. Prepočúť by ho bolo nemožné, nech by sa snažil, ako chcel.”

“Knihy miluje. Robí v knižnici, musí ich mať rada, keď tam pracuje.”

“Radšej ako teba?”

Tie slová sa do Henryho zahryzli ako žraločie zuby, zasekli sa v ňom a nechceli ho pustiť.

Vytúžená sloboda bola mýtom, imaginárnou oázou pokoja, ktorú hľadal v púšti, kde sa miesto piesku sypal čas.

Je možné mať nejakú vec radšej ako vlastné dieťa? Bol si istý, že nie je. Začínal chápať, že hlas mu klame a bolo to prvýkrát, čo si to naozaj uvedomil. Chvilkový pocit víťazstva nad sebou samým mu dodal potrebnú nádej.

V ústach mu zostala horká pachuť a cigareta dohorela v plechovom popoľníku, ktorý ju lačne zhltol. Jej pozostatok ukazoval na obdiv okolitému svetu, kým ho Henry vysype, čím uvoľní miesto pre nové ohorky. Časom nejaké určite pribudnú.

“Je čas ísť.” pri tých slovách vstal zo stoličky a povystieral si údy, ktoré boli stvrdnuté nečinnosťou, zaseknuté v jednej polohe na niekoľko hodín.

“Idem jej povedať, že ju ľúbim.”

Vychádzal po točitých schodoch do ich spoločného skromného príbytku. Dve izby a kuchyňa boli málo na priestranné bývanie, ale stačili pre dva ľudské životy, ktoré si nepotrpeľi na luxus. Auto, motorku, ba ani bicykel si nemohli dovoliť, vďačil aspoň za vlastnú izbu. Kráľovstvom pani Floriánovej bola obývačka, kde spávala a žila, keď nebola práve v práci. Zariadila si ju tak, že sa zdalo, akoby nemohla na prácu zabudnúť ani doma. Po stenách viseli poličky s knihami, na ktorých sa tiesnili stovky kníh.

“Sladké sny, mami. Ľúbim ťa.”

Spala tvrdo a potichu odfukovala ponorená do ríše snov, nevediac, že nad ňou stojí jej jediný syn. Ruka mu splynula s jej hrivou, prešla po čele a pohladenie skončilo na líci. Nepohla sa. Nikdy predtým ju neobjal, nehladkal a ona nikdy nezistí, že to spravil práve túto noc. Súdil, že to tak bude lepšie. Chcel, aby tým kto urobí prvý krok, bola ona.

Ležal vo svojej posteli s vedomím, že vytýčený cieľ sa mu podarilo splniť len napoly, tak ako bola napoly prekrojená jeho duša. Po krk zahrabaný v perine nespál. Nevedel zažmúriť oka, premýšľal. Vojna v jeho vnútri pokračovala.

“Zaspala, ani na teba nepočkala. Mal by si ten koláč vyhodiť. Sprav to, aby ráno nezistila, že si ho nezjedol.”

Nepříjemný hlas tu bol znova. Nevedel sa ho zbaviť, ako sa po rozvoде exmanželia nevedia zbaviť svadobnej fotky. Objavil sa obvykle v nevhodný čas a jeho návštevy bývali zdĺhavé, usadil sa pohodlne v Henryho hlave a čo bolo najhoršie, našepkával mu. Hlas bol nepříjemný ako doktor, ktorý pred operáciou povie pacientovi, že na jeho mieste by sa začal modliť k bohu, ak nejakého vyznáva. Malý Henry s ním vyrástol a starší Henry sa ho nevedel zbaviť.

“Dnes mala v knižnici poobednú zmenu. Bola unavená a keď prišla domov, tak mi ešte piekla ten prekliaty koláč. Zajtra je sobota a ona nejde do práce. Zjeme ho spolu.”

“Brániš ju, ale nezaslúži si to. Zabudla, že má syna. Musel si sa vychovávať sám.”

Z obrazu, ktorý visel na jednej zo stien sa pozerali smutné oči spod čierneho závoja. Čierna vdova. Henry ten obraz namaľoval pred rokom a odvtedy mu noc, čo noc dávala tvár tajomnej ženy pozdrav na dobrú noc. Zmenilo by sa niečo, keby bola jeho matkou ona? Lúbila by ho a zostal by otec s nimi?

“Po kom som zdedil tú záľubu v umení?”

S obľubou trávil dni poéziou a kreslením. Otec však vedel len piť a matka, tá bola celý deň zahabaná v knihách, aby unikla pred šedou realitou.

“Si adoptovaný. Nemôže mať deti, tak si zobrali teba, ale netušili, že im to zničí manželstvo.” prišiel hlas s pohotovou odpoveďou.

“Viac tvojim slovám neverím. Klameš. Robíš to stále. Stále len klameš. Prečo to robíš?”

Vdova ho prevrtávala čiernym zrakom. Ležal schúlený v posteli a počul tikať hodiny na budíku, ktoré dodávali tichu zvuk.

“Nerozprával by si sa so mnou, keby si mi neveril. Vždy som ti dobre radil. Vzdelával som ťa, ozrejmoval ti skutočnosť. So mnou nebudeš nikdy sám. Ona ťa nechala samého. Pamätáš? Henry, pamätáš si to?”

A Henry si to pamätal. Stál tam vtedy, neschopný vidieť zo seba hláska a všetci sa pozerali. Smiali sa, pretože nemal oporu, ktorá by ho podržala. Ona sľúbila, že príde. Neukázala sa. Od toho momentu bol Henry v škole ten, čo to zbabral. Predtým bol len čudák, ale nikto sa mu nesmial. Skôr ho obchádzali, pretože jeho rovesníci nevedeli, čo môžu od neho čakať.

“Recitácia bez hlasu nie je recitácia. Pamätáš? To hovorili. Stále to hovoria. Pozerajú na teba cez prsty. Smejú sa. Stalo sa to, pretože neprišla.”

“Mal som trému a vyschlo mi v krku. Už vtedy sa smiali. Možno máš pravdu. Neviem. Ja...ja neviem.”

V izbe sa oteplilo a po tvári mu začal mu stekať pot, ktorý sa vmiesil medzi slzy. Tiekli mu v pramienkoch a končili na bielom vankúši, kde tvorili zväčšujúcu sa škvrnu.

“Nezabiješ, opakoval si...nezabiješ.”

Učili ich to v kostole, ale tam skoro rok nechodil na mamine veľké sklamanie. Teraz mu už neprekážalo či ju sklame. Bolo mu jedno, že bude zlý syn, zlý človek.

Stál, ale nevedel ako sa postavil. V ruke držal nôž a nevedel kedy a ako ho zobral. Videl krv prúdiacu z rán, vytekajúcu z miest, skadiaľ nemala tiecť, ale ostrie noža jej urobilo cestu. Padal, točil sa, plakal.

“Henry! Henry! Vstávaj! No tak...vstáááááavaj.”

Otvoril oči. Mama sedela v župane vedľa neho na posteli. Do izby prúdilo cez okno ranné slnko, žalúzie boli vytiahnuté. Pozrel si na ruky. Bol živý. Žiadne rezné rany na zápästiach. Bol to iba sen, odľahlo mu. Usmiala sa naňho.

“Hovoril si zo sna. Mala som o teba strach, tak som ťa radšej zobudila.”

“Ďakujem, mami.”

“Piekla som jablkový koláč. Dáš si?”